

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 : ศึกษากรณีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอวังทอง มีการดำเนินการศึกษาดังนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาจากการจัดทำโครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษากระบวนการและผลการจัดโครงการ/กิจกรรมกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากรายงานการประเมินตนเอง โดยใช้แบบบันทึกข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์กระบวนการและผลการจัดโครงการ/กิจกรรม จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ (Interview) โดยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากการจัดโครงการ / กิจกรรม ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 อำเภอวังทอง พบว่าโรงเรียนมีการจัดโครงการ / กิจกรรม ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 18 มาตรฐาน ดังนี้
 - 1.1 มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ พบว่าในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมวิถีพุทธ กิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน กิจกรรมวันสำคัญ

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น สมุดบันทึกความดี
 โครงการและรายงานผล บันทึกผลการพัฒนาผู้เรียน สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน รายงานวิจัย
 ชั้นเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม สถิติการมาเรียน
 บันทึกการประชุมนักเรียน บันทึกการอบรม บันทึกการสอบสวนฝ่ายปกครอง สมุดออมทรัพย์
 ภาพถ่าย เป็นต้น

1.2 มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า
 ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมปรับภูมิทัศน์/เรียนรู้สิ่งแวดล้อม
 กิจกรรมพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมปลูกป่า/ปลูกต้นไม้

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์
 แผนการจัดการเรียนรู้ ผลงานของนักเรียน โครงการและรายงานโครงการ โครงการนักเรียน
 ภาพกิจกรรม เกียรติบัตร โล่

1.3 มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงาน
 ร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดี ต่ออาชีพสุจริต พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม
 ดังต่อไปนี้ กิจกรรมหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งโรงเรียน กิจกรรมโครงการนักเรียน กิจกรรมปลูกผัก
 สวนครัว

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์
 แบบสอบถามโครงการและรายงานโครงการ รายงานการวิจัยในชั้นเรียน ผลงาน ชิ้นงาน แผนการ
 จัดการเรียนรู้ ภาพกิจกรรม เกียรติบัตรโล่ ประกาศผลการแข่งขัน โครงการนักเรียน แฟ้มสะสม
 งานนักเรียน

1.4 มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์
 มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ พบว่า ในภาพรวมโรงเรียน
 จัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมการสอนโครงการ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
 การแข่งขันทางวิชาการ

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์
 แบบสอบถาม ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านมาตรฐานการคิด วิเคราะห์ ของโรงเรียนใน แบบ ปพ.5 ,
 ปพ.9 โครงการและรายงานโครงการ รายงานการวิจัยในชั้นเรียน ป้ายนิทรรศการ แผนการจัด
 การเรียนรู้ โครงการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาพกิจกรรม เกียรติบัตร โล่ และประกาศผล
 การแข่งขัน สมุดแบบฝึกหัดนักเรียน ใบงาน/ผลงานนักเรียน แฟ้มสะสมงานนักเรียน

1.5 มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมพัฒนาการสอน

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น รายงานโครงการ ผลการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล แผนการเรียนรู้ แบบประเมินผลต่าง ๆ นวัตกรรม แผนการจัดการเรียนรู้

1.6 มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แบบ ปพ.5 ปพ.6 ปพ.8 แบบบันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สถิติการใช้ห้องสมุด สมุดบันทึกการอ่าน รายงานการปฏิบัติกิจกรรม เกียรติบัตร

1.7 มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมอนามัยโรงเรียน กิจกรรมกีฬา กิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น ข้อมูลผลการทดสอบ สมรรถภาพทางกาย ประเมินการปฏิบัติจริง รายงานโครงการ ภาพกิจกรรม รายงานการปฏิบัติ กิจกรรม ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพนักเรียน โปรแกรม SMIS แบบตรวจสุขภาพ

1.8 มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมกีฬา กลุ่มสนใจกีฬา กิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม โครงการและรายงานโครงการ ภาพกิจกรรม เกียรติ โล่ และประกาศผลการแข่งขัน การใช้สื่อ นวัตกรรม แฟ้มผลงานนักเรียนบันทึกการสอนเสริม คำสั่งการอบรมของโรงเรียน นิทรรศการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบ ป.พ.5

1.9 มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร กิจกรรมศึกษาอบรม กิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ภาพกิจกรรม เกียรติบัตร โล่ สมุดบันทึกการประชุม แฟ้มสะสมงานครู แผ่นพับ จุลสารโรงเรียน คำสั่งโรงเรียน

1.10 มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา / พัฒนาครูผู้สอนอาชีพ กิจกรรมพัฒนาสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการวิจัยชั้นเรียน

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ แผนการจัดการเรียนรู้ รายงานวิจัยชั้นเรียน ผลการพัฒนาผู้เรียน นิทรรศการ แฟ้มสะสมงานครู ทะเบียนสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรม

1.11 มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร กิจกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม โครงการประกันคุณภาพการประกันศึกษา

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการบริหารสถานศึกษา รายงานโครงการ แผนงานพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ภาพถ่าย รายงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา คำสั่งโรงเรียน บันทึกการประชุม

1.12 มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมการจัดองค์กร/ระบบข้อมูลสารสนเทศ โครงการประกันคุณภาพภายใน กิจกรรมพัฒนาครูผู้สอนอาชีพ

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แผนภูมิ/โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา คำสั่ง รายงานการประชุม รายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ รายงานวิจัยชั้นเรียน หลักสูตรการเรียนรู้อ 8 กลุ่มสาระ โครงการ และการรายงาน ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล แฟ้มสะสมงานของครู แผนปฏิบัติราชการประจำปี ศูนย์/ห้องกิจกรรมชุมชน

1.13 มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมการกระจายอำนาจ โครงการประกันคุณภาพการศึกษา กิจกรรมการมีส่วนร่วม

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ภาพกิจกรรม เกียรติบัตร โครงการและรายงานโครงการ บันทึกการประชุม แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี ระบบข้อมูลสารสนเทศ

1.14 มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรม การพัฒนาสื่อ/นวัตกรรม กิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมทัศนศึกษา

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ รายงานวิจัย รายงานโครงการ แผนการเรียนรู้อายบุคคล ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล บันทึกหลังสอน บันทึกการประชุม คำสั่ง บันทึกการประชุม รูปภาพกิจกรรม ทะเบียนสื่อ

1.15 มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน อย่างหลากหลาย พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมแข่งขันงานวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการ

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ แฟ้มข้อมูลนักเรียน แฟ้มข้อมูลโรงเรียน รายงานโครงการ นิทรรศการ ภาพถ่าย เกียรติบัตร ผลงานที่ปรากฏตามสภาพจริง รายงานการประชุม แฟ้มสะสมงานนักเรียน

1.16 มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพ พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ กิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมปรับปรุงอาคารสถานที่

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น สภาพจริงของสถานศึกษา ภาพกิจกรรม ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ โครงการและรายงานโครงการ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ภาพกิจกรรม เกียรติบัตร

1.17 มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมทัศนศึกษา

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แผนการจัดการเรียนรู้อิงสภาพจริง ผลงานผู้เรียน แฟ้มพัฒนางาน รายงานการวิจัย ในชั้นเรียน รายงานโครงการ บันทึกการเข้าร่วมการประชุม ภาพถ่าย คำสั่ง ทะเบียนแหล่งเรียนรู้

1.18 มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษาร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดโครงการ / กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมบวรสัมพันธ์ กิจกรรม ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมวันสำคัญ

หลักฐาน/ร่องรอย/ตัวอย่างในการเก็บข้อมูล เช่น แผนงาน โครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียน ระเบียบ คำสั่ง เกี่ยวกับการประชุม ชุมชน บันทึกการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาพกิจกรรม เกียรติบัตร โครงการ และรายงานโครงการ

3. จากการศึกษาค้นคว้าโดยการสัมภาษณ์ สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำผลการ สัมภาษณ์ไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

3.1 กระบวนการในการบริหารจัดการโครงการ / กิจกรรม มีดังนี้

3.1.1 สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกระดับ เห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการจัดโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ

3.1.2 แต่งตั้งครูรับผิดชอบโครงการ / กิจกรรม ตามความสามารถและความถนัด

3.1.3 จัดส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพ

3.1.4 ดำเนินกิจกรรมตามแผนงานโครงการ / กิจกรรมที่วางไว้อย่างเป็นระบบ ครบวงจร (PDCA) หรือ วงจร Deming ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ ร่วมกันวางแผน (P-Plan) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (D-Do) ร่วมกันตรวจสอบ (C-Check) ร่วมกันปรับปรุง (A-Action)

3.1.5 จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรม

3.1.6 จัดประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรม

3.1.7 เผยแพร่ / ประชาสัมพันธ์โครงการ / กิจกรรม เช่น แผ่นพับ จุลสาร โรงเรียน รายงานผลทางเว็บไซต์

3.2 ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ได้ประโยชน์ในการจัดโครงการ / กิจกรรม ดังนี้

3.2.1 ผลที่เกิดต่อนักเรียน

- นักเรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าซักถาม แสดงความคิดเห็น กระตือรือร้น มีความสุขในการเรียน กล้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตั้งใจเรียน
- สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ตั้งใจเรียน
- มีความสามารถในการคิดหาเหตุผล พัฒนาศักยภาพในการเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.2.2 ผลที่เกิดต่อครู

- ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะความรู้ที่จำเป็นต่อวิชาชีพ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- มีความกระตือรือร้นในการทำงาน การศึกษาหาความรู้ จากการเรียนรู้ต่อการอบรม สัมมนา การค้นคว้า การวิจัย เป็นต้น
- ให้ความร่วมมือในการทำงาน รู้จักทำงานเป็นทีม และยอมรับฟังความคิดเห็นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผล การจัดทำหลักสูตร การวิจัยชั้นเรียน
- มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครอง เพื่อนร่วมงาน นักเรียน ชุมชน
- สามารถบูรณาการองค์ความรู้ จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่นักเรียน

3.2.3 ผลที่เกิดต่อผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน

- เข้าใจบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษามากขึ้น
- ให้ความช่วยเหลือด้านร่างกาย และกำลังทรัพย์ รวมทั้งเป็นวิทยากร ให้ความรู้และฝึกฝนทักษะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักเรียน
- ชุมชนมีความภูมิใจในผลงานนักเรียน
- กล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความต้องการของท้องถิ่น เช่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา

- ให้ความร่วมมือในการปรึกษาหารือ แก้ปัญหาส่วนตัวและการเรียนกับครู
ในกิจกรรมเยี่ยมบ้าน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมลูกเสือ

3.3 ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดโครงการ/กิจกรรม

3.3.1 ควรจัดโครงการ / กิจกรรม บางกิจกรรมนอกเวลาราชการ เช่น กิจกรรม
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม / ปรับภูมิทัศน์ ควรจะจัดในวันหยุด หรือวันหยุดราชการ

3.3.2 การจัดโครงการ / กิจกรรม ควรให้เด็กเป็นผู้ดำเนินงานเอง โดยมีครูและ
ผู้ปกครองเป็นที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ การจัดโครงการ / กิจกรรม ไม่ควรจัดให้หลากหลาย
เนื่องจากจะทำให้เสียเวลาในการจัดเรียนการสอน

3.3.4 ควรมีแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
เช่น งานเกษตร และให้ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนั้น นักเรียนควรได้เรียนรู้
การจัดการตลาดและการบริหารจัดการเกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตรด้วย

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติที่ดีของการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 : ศึกษากรณีโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอวังทอง จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่
จัดโครงการ / กิจกรรมตามรายมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สถานศึกษา
ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถานศึกษา
ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมปรับภูมิทัศน์/เรียนรู้สิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น
ได้และมีเจตคติที่ดี ต่ออาชีพสุจริต สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งโรงเรียน

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์
มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ สถานศึกษาส่วนใหญ่
จัดกิจกรรมการสอนโครงงาน

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร สถานศึกษา
ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมอนามัยโรงเรียน

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมกีฬา

มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร

มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา/พัฒนาครูสู่มืออาชีพ

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบ ครบวงจร สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการจัดองค์กร/ระบบข้อมูลสารสนเทศ

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการกระจายอำนาจการบริหาร

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมพัฒนาสื่อ/นวัตกรรม

มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมสถานักเรียน

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพ สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษาร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมบวรสัมพันธ์

2. กระบวนการและผลการจัดโครงการ/กิจกรรม กำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในรูปแบบการจัดโครงการ/กิจกรรม โดยแต่งตั้งครูรับผิดชอบโครงการ / กิจกรรม ตามความสามารถและความถนัด จัดส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพ ดำเนินกิจกรรมตามแผนงานโครงการ / กิจกรรมที่วางไว้อย่างเป็นระบบครบวงจร (PDCA) หรือ วงจร Deming ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ ร่วมกันวางแผน (P-Plan) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (D-Do) ร่วมกันตรวจสอบ (C-Check) ร่วมกันปรับปรุง (A-Action) ซึ่งสอดคล้องกับ เจษฎา แซ่มประเสริฐ (2540, หน้า 39) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่จะต้องดำเนินการ โดยต้องเป็นกระบวนการบริหารที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันคิดช่วยกันวางแผนว่าจะต้องทำอะไร แล้วช่วยกันทำ ช่วยกันตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ในการจัดโครงการ/กิจกรรมในสถานศึกษา ยังส่งผลดีต่อ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ดังนี้ ส่งผลต่อนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความกล้าแสดงออก สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผลที่เกิดต่อครู พบว่า มีความร่วมมือในการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครอง เพื่อนร่วมงาน นักเรียน ชุมชน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่ นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เกษม สุภรานนท์ (2550, บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า การวางแผนและการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินโครงการ การให้ความสนใจหรือตั้งใจร่วมกิจกรรมของครูและนักเรียนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามโครงการ และโรงเรียนจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้ดี เก่ง และมีความสุข และผลที่เกิดต่อผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน พบว่า มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษามากขึ้น ให้ความช่วยเหลือด้านร่างกาย และกำลังทรัพย์ รวมทั้งเป็นวิทยากรให้ความรู้และฝึกฝนทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับ สุรัฐ ศิลปะอนันต์ (2543, หน้า 28) และ อารุง จันทรวานิช (2542, หน้า 78) กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปหรือปรับเปลี่ยนการศึกษา ให้การศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน จะต้องมีการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การใช้แผนยุทธศาสตร์ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

และการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจะเป็นกลไกผลักดันให้ทุกปัจจัยมีคุณภาพ และนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง และ (กรมสามัญศึกษา, 2542, หน้า 6 – 9) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการทางการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. สถานศึกษาควรจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
2. สถานศึกษาควรจัดทำโครงการ/กิจกรรม โดยเน้นโครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ ๆ

และไม่หลากหลาย แต่ให้ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกมาตรฐาน

3. ควรนำแนวทางปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา ตามขนาดของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาความสอดคล้องระหว่างผลการประเมินภายในสถานศึกษาในรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) กับผลการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) องค์การมหาชน